

Gids voor de jongerenvieringen in de Sint-Michielsbeweging

REDACTIECOMITÉ

Tekst: Wim Decock

Lay-out: Kristof Callewaert

Correctie: Renilde Moreels en Vanessa Demon

Foto's: Joachim Decock, Kristof Callewaert & Ronny Soenens

© SINT-MICHIELSBEWEGING
H.Geeststraat 2 • 8500 Kortrijk
Tel. 056/24.56.30 • Fax 056/24.56.39
E-mail: sintmichielsbeweging@telenet.be
Website: <http://www.sint-michielsbeweging.be>
Rek.nr.: 385-0527273-44

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1:

OPENINGSDIENST..... 5

0	INLEIDING	5
1	SAMENKOMEN VAN DE GELOVIGEN EN BINNENKOMEN IN DE KERK	5
2	INTREDEPROCESSIE.....	6
3	SCHULDBELIJDENIS	7
4	OPENINGSGEBED	7

HOOFDSTUK 2:

DIENST VAN HET WOORD

0	INLEIDING	8
1	EERSTE LEZING.....	8
2	TUSSENZANG.....	9
3	EVANGELIE	9
4	HOMILIE.....	11
5	CREDO OF GELOOFSACCLAMATIE.....	11

HOOFDSTUK 3:

DIENST VAN DE TAFEL..... 12

0	INLEIDING	12
1	BEREIDING VAN DE GAVEN OFFERANDE	13
A.	KLAARMAKEN VAN HET ALTAAR.....	13
B.	BEREIDING VAN DE GAVEN	14
C.	GEBED OVER DE GAVEN.....	15
2	EUCHARISTISCH GEBED	15
A.	DANKZEGGING (PREFATIE)	16
B.	ACCLAMATIE: SANCTUS	16
C.	EPICLESE	16
D.	INSTELLINGSVERHAAL EN CONSECRATIE	17
E.	ACCLAMATIE EN ANAMNESE	17
F.	OBLATIO	17
G.	EPICLESE	18
H.	GEBEDEN.....	18
I.	SLOTDOXOLOGIE.....	18
3	COMMUNIE-RITUS	19
A.	HET “ONZE VADER”	19
B.	VREDESWENS.....	19
C.	BROODBREKING	20
D.	COMMUNIE.....	20

HOOFDSTUK 4:

SLOTDIENST..... 22

0	INLEIDING	22
1	GEBEDEN.....	22
2	ZENDING.....	23
3	LIED EN UITTOCHT	24

Woord vooraf

Goede vrienden van de Sint-Michielsbeweging

Twee jongeren van onze beweging, Wim en Kristof, hebben iets heel moois gedaan. Samen, twee aan twee, hebben ze een overzicht geschreven van onze wekelijkse jongerenviering op zaterdagavond. In hun taal, met hun woorden, vanuit hun ervaring hebben ze in woord en beeld neergezet wat deze eucharistie voor hen en voor zoveel anderen betekent. Ik ben er hen zeer dankbaar voor en hoop dat dit 'overzicht' velen kan helpen om Jezus in de eucharistie te ontmoeten 'van hart tot hart'.

Eucharistie betekent inderdaad 'dankzegging'. In de eucharistie danken we Jezus omdat Hij midden onder ons aanwezig komt en blijft. Jezus is op vier manieren in de eucharistie aanwezig.

Jezus is aanwezig in de gemeenschap die Hij samenroept om te vieren. De hele samengeroepen gemeenschap is het Lichaam van Jezus.

Jezus is aanwezig in het Woord dat Hij tot ons spreekt in de Schrift en in de verklaring ervan. Net als tweeduizend jaar geleden komen we bij Jezus om naar Hem te luisteren en woorden van leven te horen.

Jezus is aanwezig in brood en wijn die door de werking van zijn Geest tot zijn Lichaam en Bloed worden. In de communie ontvangen we dit Lichaam en Bloed van Christus en wordt onze persoon helemaal verenigd met de persoon van Jezus zelf.

Jezus is aanwezig in de persoon van de priester als voorganger van de eucharistie. Jezus verenigt zich helemaal met de priester om hier en nu te doen wat Hij zelf deed tijdens het Laatste Avondmaal.

Ja, Jezus is echt levend onder ons wanneer we samen geroepen worden om eucharistie te vieren. En Jezus is ook de bron van heel onze beweging. Hij is onze Weg, onze Waarheid en ons Leven. Daarom ook is er zo'n intense band tussen onze beweging en de eucharistie. Steeds opnieuw wordt hier onze beweging geboren als dienst aan de Kerk en de wereld.

WOORD VOORAF

Tot slot... De eucharistie is hét teken van Jezus levende aanwezigheid midden onder ons. Overal ter wereld roept Jezus mensen samen om deze eucharistie te vieren. Overal is Jezus even sterk aanwezig in die eucharistie: in een basisgemeenschap in Latijns-Amerika, in een zingende Afrikaanse kerkgemeenschap, in de uiterst kleine gemeenschap van Mongolië, in elke parochie van onze Vlaamse kerk... Overal is Jezus midden onder ons aanwezig. Als Hij je roept om eucharistie te vieren, ga dan in op zijn liefdevolle oproep.

pr. Noël Bonte

verantwoordelijke van de Sint-Michielsbeweging

Inleiding: De Eucharistie

1 Eucharistie

Eucharistie betekent letterlijk “*vreugdevolle dankbaarheid*”.

Tijdens de eucharistie staan we als christen stil bij het geschenk dat God ons gegeven heeft:
het levensvoorbeeld van Jezus dat ons in het dagelijkse leven de kracht geeft om goed en gelukkig te zijn.

In de loop van de samenkomst luisteren we naar getuigenissen over het leven van Jezus en herdenken we in het bijzonder het Laatste Avondmaal en de verrijzenis van Christus.

2 De eucharistie bestaat uit vier grote delen

- Openingsdienst
- Dienst van het woord
- Dienst van de tafel
- Slotdienst

Hoofdstuk 1: Openingsdienst

0 Inleiding

De openingsdienst zorgt voor een soort overgang tussen onze drukke dagelijkse bezigheden en de eigenlijke eucharistie.

Hij heeft twee grote bedoelingen:

- Onze ontvankelijkheid voor het mysterie bevorderen
- De gemeenschapszin bevorderen

In de openingsdienst kunnen we de volgende delen onderscheiden:

- 1 Het samenkomen van de gelovigen en binnenkomen in de kerk
- 2 De intredeprocessie
- 3 De schuldbelijdenis
- 4 Het openingsgebed

1 Samenkomen van de gelovigen en binnenkomen in de kerk

foto 1.1: het doopwater.

Op het eerste zicht lijkt het vanzelfsprekend, maar de Kerk ziet alleen al in het samenkomen van de gelovigen een mysterie. Iedereen die naar een eucharistieviering gaat, doet dat immers omdat hij zich ergens **geroepen** voelt om daar te zijn. De vierende gemeenschap bestaat op die manier uit allemaal mensen die van bij hun thuis weggeroepen zijn door God. Dit wordt mooi getoond in het Griekse woord voor Kerk, nl. *ecclesia*, dat letterlijk betekent: “de groep van mensen die weggeroepen zijn”. Het eerste wat de geroepene doet als hij het kerkgebouw binnenkomt, is het kruisteken maken met **doopwater**. De betekenis hiervan is duidelijk: vooraleer we het heilige betreden, willen we ons reinigen en nieuw maken met het zuiverende water dat de Heer is.

In de tijd van de eerste christenen diende voor de zuivering zelfs een groot waterbassin aan de ingang van de kerk, waarin men zich echt wuste. Dit zogenaamde “atrium” is nu vervangen door het kerkportaal, maar toonde misschien beter het respect dat we moeten voelen als we de kerk binnengaan. Vergelijk met de moslims die uit eerbied hun schoeisel afdoen vooraleer ze de moskee betreden.

Nadat we plaats genomen hebben, zingen we als voorbereiding samen een kort refrein, bv. “Veni Sancte Spiritus” (<Lat. “Kom, Heilige Geest”).

2 Intredeprocessie

Als er een soort rust over de gemeenschap gekomen is, verwelkomt de voorganger iedereen, geeft kort wat uitleg bij het thema van de viering en maakt het kruisteken, om duidelijk te stellen dat we samen zijn gekomen “in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest” – niet louter voor het menselijk samenzijn met elkaar.

foto 1.2: het begin van de viering.

Vervolgens gaan de priesters, de diaken(s) en de misdienaars in processie naar het altaar toe terwijl een **openingslied** gezongen wordt.

Voor het altaar buigen ze allen eerbiedig en het altaar wordt gekust en bewierookt. Dit is in feite een verering van Christus, die gesymboliseerd wordt door het altaar, dat letterlijk en figuurlijk centraal staat in de kerk.

foto 1.3: de intredeprocessie.

foto 1.4: de altaarkus.

3 Schuldbelijdenis

Gods Woord horen en het Lichaam van Christus ontvangen vraagt om bekering. We zijn mensen met zwakheden die nood hebben aan verzoening. De voorganger roept ons op om onze zonden te erkennen en ze neer te leggen in Gods barmhartige handen. Jezus zelf wees er ons op dat we verzoend en gereinigd moeten zijn vooraleer we gaven naar het altaar brengen. Voor dit moment van **zuivering** wordt het even stil gemaakt. We buigen het hoofd als teken van nederigheid en zingen daarna tot God een kort refrein, bv. “Kyrie eleison” (<Gr. “Heer, heb medelijden”). Soms wordt de gemeenschap besprenkeld met water, dat teken van reiniging is.

Deze erkenning van onze fouten is helemaal niet ‘negatief’. Integendeel, ‘een plaats van verzoening is een plaats van feest’ (Jean Vannier). Het geeft een grote vreugde te mogen zijn wie je bent. Niet langer alleen je beste kanten tonen, maar ook mogen erkennen dat er kleinheid is. Samen, want elk van ons is een kleine mens, bidden we de Heer om zijn verzoenende Kracht.

foto 1.5: het buigen van het hoofd tijdens de schuldbelijdenis.

4 Openingsgebed

Als afronding van de openingsdienst spreekt de voorganger, samen met de gemeenschap, een gebed uit dat als samenvatting dient van de afzonderlijke gebeden van de mensen in de kerk. Dit wordt goed uitgedrukt in het Latijnse woord voor openingsdienst, “collecta”, dat letterlijk “het verzamelde” betekent.

Het openingsgebed begint altijd met een aanspreking tot God. Zijn goedheid en grootheid uit het verleden worden geloofd en afgesmeekt voor het heden en de toekomst.

foto 1.6: de voorganger spreekt samen met de hele gemeenschap het openingsgebed uit.

Hoofdstuk 2: Dienst van het woord

0 Inleiding

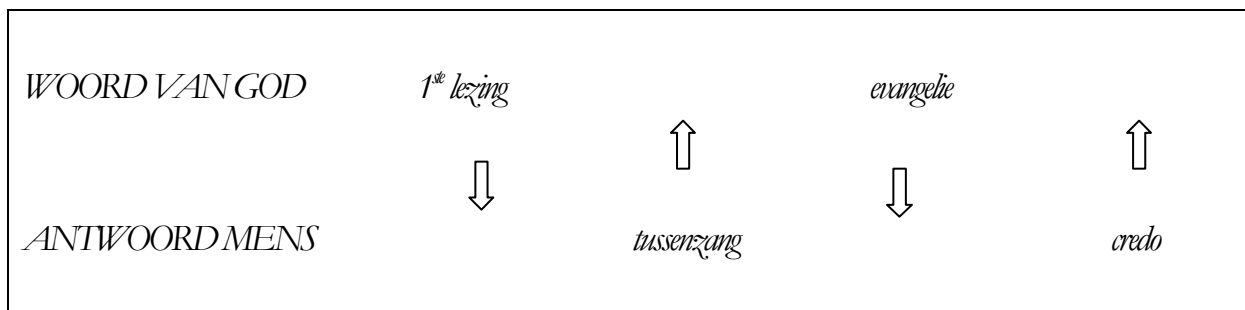

foto 2.1 het evangelieboek

Na het openingsgebed gaat iedereen zitten om te luisteren naar de lezingen uit de Schrift.

De bedoeling is dat we het gelovig verhaal horen van Gods relatie met de mens vanaf het joodse volk tot bij de eerste christenen. De woorddienst is trouwens opgebouwd als een dialoog waarin God eerst tot de gelovigen spreekt (1e lezing en evangelie) en zij dan op hun beurt antwoorden op Gods boodschap (tussenzang en credo):

Schematisch voorgesteld ziet de structuur van de Woorddienst er als volgt uit:

1 Eerste lezing

In de eerste lezing horen we een Schrifttekst uit het Oude Testament ofwel uit de brieven van de apostelen of de Handelingen.

foto 2.2 het lectionarium.

Al deze teksten zijn opgenomen in het lectionarium of lezingenboek. Om te zorgen voor voldoende variatie, zijn er drie verschillende lectionaria die om beurt gebruikt worden: de A-cyclus, B-cyclus en C-cyclus. Elke cyclus wordt dus pas om de drie jaar opnieuw gelezen.

Om te benadrukken dat het God is die doorheen de lezing tot ons spreekt, zegt de lector (<Lat. “hij die voorleest”) op het einde “Zo spreekt de Heer”, waarop de mensen antwoorden “Wij danken God”.

2 Tussenzang

We beantwoorden Gods Woord met een lied.

Ondertussen wordt het evangelieboek door de diaken aangebracht. Omdat dit boek symbool staat voor Christus, wordt het vereerd met wierook. De gemeenschap staat recht om zich voor te bereiden op het hoogtepunt van de Woorddienst.

foto 2.3, foto 2.4, foto 2.5 en foto 2.6 de diaken maakt zich klaar om het evangelie voor te lezen en wordt daartoe gezegend.

3 Evangelie

Vooraleer de diaken het evangelie (<Gr. “eu angellein” = goed nieuws brengen) voorleest, maken alle gelovigen een kruisje op hun voorhoofd, mond en hart. Hiermee wordt de wens uitgedrukt dat we mogen denken, spreken en ons inzetten zoals Jezus het wil en verkondigt in zijn Blijde Boodschap.

Het evangelie wordt voorgelezen uit het evangelieboek, dat groter en veel meer verzorgd is dan het lectionarium, omdat het Christus symboliseert. Het bevat de evangelies van Matteüs, Marcus, Lucas en Johannes.

DIENST VAN HET WOORD

Terwijl de diaken het evangelie voorleest, wordt door een misdienaar gewierookt. Wierook scheidt een mystieke sfeer en symboliseert de relatie tussen hemel en aarde die door de Blijde Boodschap tot stand gekomen is. Zoals de wierook omhoog stijgt, richten ook wij ons naar boven, naar het hemelse, wanneer we over Jezus' boodschap horen in het evangelie.

Uit vreugde voor de boodschap die we van de Heer hebben gekregen, zingen we na het evangelie het Alleluja (<Hebr. "Loof de Heer").

foto 2.8 de diaken of de priester leest het evangelie voor, vergezeld van licht en wierook.

4 Homilie

De boodschap die in het Oude en Nieuwe Testament vervat ligt, is niet altijd duidelijk voor ons, Westerse mensen uit de 21ste eeuw: we kennen de historische achtergrond niet van de verhalen, hebben geen weet meer van bepaalde symbolen, gewoontes, enz.

Daarom probeert de priester of diaken de lezingen te hertalen naar onze tijd en er de betekenis voor ons uit te halen. De homilie of preek is dus een soort actualisering van de boodschap van God uit de eerste lezing en het evangelie.

foto 2.9, 2.10: de priester of diaken probeert de lezingen te hertalen naar onze tijd in de homilie.

5 Credo of geloofsacclamatie

Nu we de woorden van God gehoord hebben, staan we op het einde van de Woorddienst net zoals bij ons doopsel weer voor de keuze of we er mee akkoord gaan of niet. Het credo, letterlijk “ik geloof” (credo <Lat. “credere”=gelooven), was trouwens oorspronkelijk een tekst in vraag- en antwoordvorm waarmee de dopelingen konden toetreden tot de christelijke gemeenschap.

Het credo dat we in Sint-Michiel in de sterke liturgische tijden gebruiken wordt gezongen en uitgesproken. Het is een combinatie van de twee meest bekende geloofsbelijdenissen, namelijk het Symbolum der Apostelen en het Credo van Nicea-Constantinopel.

In de gewone liturgische tijden wordt een eenvoudige geloofsacclamatie gezongen, b.v. “Bonum est confidere in Domino” (<Lat. “Het is goed de Heer te vertrouwen”).

Hoofdstuk 3: Dienst van de tafel

0 Inleiding

Na de Woorddienst worden we allen uitgenodigd om aan te zitten aan de Tafel van de Heer. Omdat dit tweede grote luik van de eucharistieviering wat moeilijker te vatten is door haar grote en rijke symboolgeladenheid, wil ik eerst even overlopen waarom deze **gemeenschappelijke maaltijd** van zo'n grote betekenis kan zijn voor ons als christenen.

Het nuttigen van voedsel op zich heeft al een zeer belangrijke functie: zonder voedsel kunnen we als mens louter biologisch gezien niet overleven. Zonder materieel **voedsel** geen materieel leven. Maar als christenen geloven we dat we ons voor een gelukkig leven ook spiritueel moeten voeden, en wel met Jezus zelf. Net zoals concreet brood levensnoodzakelijk is, is dit geestelijk voedsel noodzakelijk om geen doods bestaan te leiden, maar begeistert en enthousiast door het leven te kunnen gaan.

Bovendien is niet alleen het voedsel zelf, maar ook het **samenzijn** met anderen onder de maaltijd een heel belangrijk gebeuren. Wanneer we in het dagelijkse leven samen eten, kan dat zijn om eens naar elkaars verhaal te luisteren en op adem te komen; het kan het moment zijn van een deugddoende babbel; het kan ook zijn dat we een vriend met wie we ruzie hadden, uitnodigen om bij pot en pint het conflict bij te leggen; misschien doe je je allerliefste wel een huwelijksaanzoek bij een gezellig dineetje bij kaarslicht...

foto 3.1: samen tafelen.

Samen aan tafel gaan is dus een **levensnoodzakelijk en diepgaand** gebeuren voor elke mens. Voor de christenen wordt dit een nog krachtiger moment, omdat Jezus zelf heel vaak aan tafel ging met andere mensen, b.v. met zondaars, uitgestotenen, godzoekers. Dit was zodanig kenmerkend voor Hem, dat Hij na zijn dood door de Emmaüsgangers juist herkend werd aan het breken van het brood. De maaltijd is dus het herkenningspunt en het symbool geworden van **Jezus' aanwezigheid** onder ons.

Bovendien vergeleek Jezus zichzelf met de gaven van brood en wijn, met het voedsel dus, dat hij op het **Laatste Avondmaal** aan zijn apostelen schonk. Het is op dit Laatste Avondmaal dat Jezus ook vroeg om naar zijn voorbeeld blijvend de maaltijd te nemen om Hem op die manier niet te vergeten en voor altijd te herinneren. Welnu, precies in de Tafeldienst doen we wat Jezus ons hier vraagt. De Tafeldienst van de eucharistie valt dan ook uiteen in **drie grote delen**, die overeenstemmen met drie handelingen die Jezus op het Laatste Avondmaal stelde:

<u>LAATSTE AVONDMAAL (b.v. Lc. 22, 19-21)</u>		<u>DIENST VAN DE TAFEL</u>
1. Jezus nam het brood en de beker	=	1. Bereiding van de gaven (offerande)
2. Jezus sprak een dankgebed uit	=	2. Eucharistisch gebed
3. Jezus gaf het gebroken brood en de wijn	=	3. Communieritus

Net zoals Jezus eerst het brood en de wijn nam, bereiden de priesters eerst de gaven op het altaar en geven de gelovigen hun gaven tijdens de omhaling. Daarna dankt de hele gemeenschap God om zijn schepping en de aanwezigheid van zijn Zoon onder de mensen. Ten slotte nuttigen we de gaven van brood en wijn, teken van de levende Christus midden onder ons.

1 Bereiding van de gaven / Offerande

a. Klaarmaken van het altaar

Vooraleer we van de Woorddienst over kunnen gaan naar de dienst van de Tafel, moet de tafel, het altaar, natuurlijk eerst klaargemaakt worden. Omdat de misdienaars in Sint-Michiel het altaar al klaarzetten voor de viering, moeten de kelken, de kelkdoekjes, het waterkannetje, de pateen (d.i. de schaal met de grote hostie) en de ciborie (d.i. de schaal met de kleine hosties) niet meer in processie aangebracht worden.

foto 3.2: de gaven staan klaar op het altaar.

b. Bereiding van de gaven

Terwijl een lied gezongen wordt als voorbereiding op de Tafeldienst, kunnen de gelovigen tijdens de omhaling ook zelf hun gaven naar het altaar brengen via geldelijke steun voor de noden van de armen en van de gemeenschap. Nu geven we dus geld als offergave mee, maar in de middeleeuwen werden ook heel concrete gaven aangedragen zoals kaarsen, olie en brood.

Ondertussen dankt de priester God om de gaven van **brood** en **wijn** terwijl hij de pateen met het brood en de kelk met de wijn aan God aanbiedt. Uit teken van eerbied wordt het altaar ook bewierookt.

foto 3.3: de priester spreekt een dankgebed over de gaven uit.

foto 3.4: het altaar wordt bewierookt.

Om de kracht van de symbolen van brood en wijn beter te verstaan, is het misschien goed om te luisteren naar wat de priester in stilte zegt tijdens de bereiding van de gaven:

*Gezegend zijt Gij, God,
Heer van al wat leeft.
Uit uw milde hand hebben wij brood ontvangen.
Aan U dragen wij op de vrucht van de aarde,
het werk van onze handen.
Maak het voor ons tot brood van eeuwig leven.*

*Gezegend zijt Gij, God,
Heer van al wat leeft.
Uit uw milde hand hebben wij de beker
ontvangen.
Aan U dragen wij op de vrucht van de wijngaard,
het werk van onze handen.
Maak het voor ons tot bron van eeuwig leven*

Brood en wijn zijn inderdaad de vruchten van onze arbeid en onze menselijke relaties maar worden straks ook teken van Jezus' levende aanwezigheid en voedsel van eeuwig leven.

Brood en wijn zijn aan de ene kant tekens van **vreugde** en **feest**, van lekker en stevig voedsel. Aan de andere kant zijn ze het eindresultaat van een langdurig proces waar veel **geduld** en **lijden** bij komt kijken. De bloem nodig voor het brood verkrijgen we door graankorrels te pletten en het sap nodig voor de wijn verkrijgen we door druiven te persen. Jezus vergelijkt zichzelf met brood en wijn omdat Hij voor ons krachtig voedsel wil zijn, juist door zelf lijden en pijn te doorstaan. Als christenen proberen ook wij in ons dagelijks leven doorheen werk en relaties op die Jezus te lijken. Ook wij ervaren daarbij soms diepe vreugde, maar ook heel wat onvolmaaktheden en pijn.

c. Gebed over de gaven

Als we dus brood en wijn als gave aanbrenge, dan brengen we eigenlijk een stukje van ons dagelijks werk en onze relaties aan, beide met de vreugde en pijn die ze voor ons zijn. We vragen God dat Hij in die vreugde en pijn aanwezig mag komen en dat in onze arbeid en onze relaties Jezus mag leven. We bieden ons aan en vragen dat God ons offer aanvaardt tot welzijn en geluk van ons en van de hele Kerkgemeenschap. Na dit gezamenlijk gebed gaan we van “de offerande” (<Lat. “offerre”=aanbieden) over naar het eucharistisch gebed, waarvoor we allen in een kring rond het altaar gaan staan.

2 Eucharistisch gebed

Als we ons even herinneren dat “eucharistie” het Griekse woord voor “dankzegging” is, dan mogen we zeggen dat dit onderdeel van de Tafeldienst misschien wel hét belangrijkste moment is van de hele viering. Voor het eucharistisch gebed staan we ook allen recht rond het altaar, waarmee we tonen dat de Tafel nu helemaal centraal in ons midden staat.

Binnen het eucharistisch gebed kunnen we meerdere delen onderscheiden. Het hoogtepunt is de dankzegging aan God om het offer dat zijn Zoon Jezus aan de mensen gegeven heeft. Onze gaven van brood en wijn uit de offerande worden dus eigenlijk tot veel grotere gaven van God aan ons. Het is niet de mens die God een offer brengt maar de liefhebbende God die zich in Jezus aan de mens schenkt! De voorganger spreekt hiervoor grote dank uit en in meerdere acclamaties (<Lat. “acclamare”=toejuichen) juicht de hele christelijke gemeenschap dit toe.

Er zijn verschillende eucharistische gebeden maar inhoudelijk bestaan ze altijd uit de hier volgende onderdelen:

- Dankzegging (prefatie)
- Acclamatie (sanctus)
- Epiclese
- Instellingsverhaal en consecratie
- Acclamatie en anamnese
- Oblatio
- Epiclese
- Gebeden
- Slotdoxologie

foto 3.5: tijdens het eucharistisch gebed staan we in een kring rond het altaar.

a. Dankzegging (prefatie)

Volgens Don Bosco zou een christen eigenlijk altijd opgeruimd en vrolijk moeten zijn. De grondhouding van een christen is er immers één van dankbaarheid voor zijn leven en voor de wereld waarin hij werkzaam is; voor de goedheid en trouw van God; voor het voorbeeld en de gemeenschap rond Jezus; voor de hoop en het vertrouwen vanuit het besef dat Iemand ons liefheeft. Voor dit alles dankt de voorganger God dan ook in de prefatie (<Lat. “praefari” = voorspreken) na zijn oproep tot gebed.

b. Acclamatie: Sanctus

Iedereen in de kerk bevestigt deze dankzegging van de priester door “het sanctus” (<Lat. “sanctus”=heilig) te zingen. We bezingen hierin de goedheid van God en danken Hem voor de schoonheid van zijn schepping en voor de komst van de Redder van de wereld:

*Heilig, Heilig, onze God,
Hemel en aarde zingt van uw schoonheid.
Heilig, Heilig onze God,
Gezegend de komende: God met ons!*

Ofwel:

*Sanctus Sanctus Dominus
Sanctus Sanctus Dominus Deus Sabaoth*
1. *Vol zijn hemel en aarde van uw heerlijkheid*
2. *Gezegend die komt in de naam van de Heer*
Hosana, Hosana in excelsis.

c. Epiclese

Vanuit die dankbaarheid vragen we God nu om zijn Geest uit te storten over de gaven van brood en wijn die we aangebracht hebben tijdens de offerande (epiclese <Gr. “epikalein”= erbij roepen). We bidden om Gods Geest en vragen dat Hij echt aanwezig komt in ons brood en onze wijn en dat deze gaven Jezus’ Lichaam en Bloed zelf worden, waarmee we ons spiritueel kunnen voeden in de communie. Zoals de H. Geest over Maria neerdaalde om in haar Jezus geboren te laten worden, zo worden door de neerdaling van de H. Geest het brood en de wijn tot het Lichaam en Bloed van Jezus.

d. Instellingsverhaal en consecratie

Zoals Jezus ons vroeg, gedenken we nu de handelingen die Hij stelde tijdens het Laatste Avondmaal en waarmee Hij de eucharistie instelde: Hij nam het brood en de beker, sprak een dankgebed uit en brak het brood om het te verdelen onder zijn leerlingen. Bovendien heiligde Hij dit brood en deze wijn tot zijn Lichaam en Bloed, dat voor de mens gegeven werd tot vergeving van de zonden. Niet alleen herhalen de priesters tijdens de Tafeldienst deze handelingen van Jezus, ze bidden ook dat hier en nu onze gaven van brood en wijn tot gaven van Jezus worden en dat zij geheiligd worden tot zijn Lichaam en Bloed, net zoals op het Laatste Avondmaal. We noemen dit de consecratie (<Lat. “consecrare” = heiligen, wijden).

e. Acclamatie en anamnese

Na het instellingsverhaal en de consecratie zingen we **de kern van ons geloof** uit in een anamnese (<Gr. “anamimnèskein” = in herinnering brengen).

*Heer,
Wij zwijgen niet over uw dood
En wij vieren uw verrijzenis
Totdat Gij weer komt.*

Ofwel:

*Heer Jezus,
Voor ons zijt Gij gestorven,
Maar tot Gij wederkomt
Roepen wij uit:
Levend zijt Gij onder ons aanwezig
Kom, Jezus, kom, vernieuw ons bestaan.*

We herdenken dat Jezus voor onze zonden geleden heeft en dat Hij voor ons gestorven is op Goede Vrijdag uit liefde voor ons mensen, voor elk van ons afzonderlijk. We vieren echter ook dat Hij op **Pasen** uit de dood is opgestaan en dat Hij in brood en wijn hier en nu levend onder ons aanwezig is! Door zijn verrijzenis toont Jezus ons dat niet de dood, het kwade, het onrecht of de zinloosheid het laatste woord heeft, maar wel het goede en het leven in overvloed. Dat is het mysterie van het christelijk geloof en de diepste bron van onze dankbaarheid.

f. Oblatio

Daarna bidt de priester verder tot de Vader en biedt Hem de gaven aan (<Lat. “oblatio” = het schenken) die Jezus ons gegeven heeft.

g. Epiclese

In een tweede epiclese vraagt de priester om de uitstorting van de H. Geest over heel de gemeenschap, opdat we de kracht zouden krijgen om naar Jezus' voorbeeld te leven en verbonden te blijven met elkaar.

h. Gebeden

Vervolgens bidden we ook voor de Kerk, de eigen gemeenschap, de noden in de wereld en de overledenen. We bidden dit alles in verbondenheid met de hele gemeenschap van de heiligen: de Maagd Maria, de engel Michaël en alle engelen en heiligen. Hemel en aarde zijn hier intens verbonden.

foto 3.7: een jongere leest een gebed voor dat geschreven werd in de jeugd- en jongerenwerking.

i. Slotdoxologie

Het eucharistisch gebed wordt afgesloten met een gezongen lofprijzing voor God, (<Gr. "doxa"=roem, eer).

*Door Hem en met Hem en in Hem
Zullen wij U prijzen, machtige vader
Jezus Christus is de Heer
Met de heilige Geest die alles bezielt,
Hier op deze plaats, en alle dagen,
Tot het einde van de tijd!
Jezus Christus is de Heer*

Ofwel:

*Door Hem en met Hem en in Hem,
Prijzen wij U machtige God
In de eenheid van de heilige Geest,
Nu en altijd.
Amen. Amen. Amen.*

foto 3.8: de lofprijzing.

3 Communieritus

a. Het “Onze Vader”

Nu we God gedankt hebben om zijn schepping en om het offer van Jezus voor ons, voelen we ons niet alleen heel dankbaar maar willen we ons ook toevertrouwen en overgeven aan Hem. Deze houding van overgave is een belangrijke stap naar de communie, waar we echt één willen worden met onze schepper en bevrijder. We drukken die overgave uit door het gebed te zingen dat Jezus zelf ons geleerd heeft, nl. het “Onze Vader”, waarin we de wens uitdrukken dat Gods wil werkelijkheid wordt en het kwade onder de mensen verdwijnt.

*Onze Vader
die in de hemelen zijt
geheiligt zij Uw naam.
Uw Rijk kome,
Uw wil geschiede
op aarde als in de hemel.
Geef ons beden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden
gelijk ook mij vergeven aan onze schuldenaren
en leid ons niet in bekoring,
maar verlos ons van het kwade.
Amen.*

foto 3.9: Onze Vader wordt samen hand in hand gezongen.

b. Vredeswens

Nadat we gebeden hebben om de bevrijding van al onze fouten en de komst van Gods koninkrijk in ons en in de hele wereld, bidden we om de vrede van Jezus. We wensen elkaar allemaal die vrede toe, een vrede die we mogen ervaren als Gods wil werkelijkheid wordt – iets waarvoor we net gebeden hebben in het “Onze Vader”. Het is ook een teken van verzoening en liefde wanneer we elkaar de hand geven en alle goeds toewensen. Zo zijn we innerlijk gezuiverd van alle kwaad, vooraleer we ons met Jezus zelf verenigen.

fig. 3.10: een kind leest het vredesgebed voor.

c. Broodbreking

Na de vredeswens maken we het stil voor het breken van het Brood. Wanneer we het Brood - dat tijdens de consecratie geheiligd werd tot het Lichaam van Jezus - breken, dan herdenken we opnieuw hoe Jezus zelf zich door zijn lijden, dood en verrijzenis gebroken heeft tot voedsel voor ons. De broodbreking is ook een teken bij uitstek van Jezus, omdat Hij tijdens zijn leven het brood heel vaak letterlijk gebroken heeft tijdens een echte maaltijd met vrienden, tollenaars, zieken, zinzokers, verschoppelingen, enz. Na zijn dood herkenden de Emmaüsgangers hem dan ook aan het breken van het brood.

d. Communie

Vooraleer we te communie gaan toont de priester Jezus in het teken van Brood en Wijn terwijl hij zegt: *“Zie het Lam van God [=Christus] dat wegneemt al de zonden van deze wereld”*. We buigen het hoofd als teken van onze kleinheid en beperktheid. We voelen ons net zoals de honderdman onwaardig om Jezus te ontvangen, maar geloven dat één woord van Hem volstaat om ons te genezen: *“Heer Jezus, ik ben niet waardig dat Gij tot mij komt, maar spreek en ik zal gezond worden.”*

Nadat we dit allen gezegd hebben, kunnen we in alle sereniteit het Lichaam en Bloed van Christus ontvangen door de hostie in te dopen in de wijn.

Om de hostie te ontvangen openen we onze handen als teken van overgave en kwetsbaarheid. En bij het ontvangen van de communie horen we: ‘Dit is het Lichaam en Bloed van Christus’. Wij mogen “amen” zeggen als ons “ja”. We stemmen in met de komst van Jezus in ons. We be-amen (<Hebr.=moge het gebeuren) dat Jezus van ons nieuwe en gezuiverde mensen wil maken naar zijn voorbeeld. We stemmen er ten volle mee in dat Jezus ons de kracht geeft om in het dagelijkse leven, in het gezin, op het werk en in al onze relaties handen en voeten te zijn van Jezus zelf en om mens van geloof te zijn.

foto 3.12: de gelovigen ontvangen de communie.

De communie (<Lat.=gemeenschap, vereniging) met Jezus is bovendien ook een gemeenschap met alle andere christenen in de wereld en in de hemel die aan de maaltijd deelhebben. We worden als gelovigen allen onderling één omdat we elk apart één worden met Christus. Zo zien we nog maar eens dat de christelijke gemeenschap op zich al een goddelijke en mystieke betekenis heeft.

Na de communie is er de dankzegging in stilte. Nu Jezus zich met heel onze persoon verenigd heeft, willen we Hem danken voor zo'n grote liefde. Hier wordt het eucharistisch gebed echt ver-innerlijk-t. We spreken tot Jezus van hart tot hart.

Hoofdstuk 4: Slotdienst

0 Inleiding

Na het beluisteren van de verhalen uit de Bijbel tijdens de Dienst van het Woord en de dankzegging tot God en vereniging met Jezus tijdens de Dienst van de Tafel, zijn we opnieuw gesterkt om beeld van Jezus te zijn in deze wereld. Het is precies in de slotdienst dat we de overgang maken tussen de hemelse ervaring met God en deze concrete wereld van alledag waar het geloof beleefd moet worden. Het laatste grote deel van de eucharistie heeft dus de omgekeerde rol van de openingsdienst.

1 Gebeden

Na de stilte en het innerlijke gebed na de communie leest de priester voor uit het intentieboek. We nemen deze intenties mee wanneer we daarna tot Maria bidden tijdens het zingen van het Weesgegroet.

*Wees gegroet Maria,
vol van genade,
de Heer is met U,
gezegend zijt gij boven alle vrouwen,
en gezegend is de vrucht van uw lichaam, Jezus.
Heilige Maria, moeder Gods,
bid voor ons, arme zondaars,
nu en in het uur van onze dood.
Amen*

foto 4.1: O.L.V. van Groeninghe.

Maria wordt in Sint-Michiel speciaal vereerd als beschermster van de zwangere moeders die in de kapel de moederzegen kunnen ontvangen.

Het beeld van O.L.V. van Groeninghe kan in de kapel vereerd worden.

foto 4.2: de piëta die in de Sint-Michiëlskerk staat.

Na de voorbeden bidden we iedere week het gebed van Sint-Michiel, een gebed om arbeiders in de oogst. Dit gebed om roepingen werd geschreven door onze bisschop, Mgr. Vangheluwe.

foto 4.3: Sint-Michielsaltaar, Sint-Michielskerk Kortrijk

*Heer Jezus Christus,
Gij hebt gezegd: "de oogst is groot"
En op dat woord zijn door de eeuwen heen
Ontelbaar velen opgestaan en gaven alles prijs om U te
volgen.
Wij bidden U
Zend ook in deze tijd
Uw Geest die stuwkracht is.
Zie met liefde neer
Op onze gezinnen,
Onze gemeenschap,
Onze parochies.
Roep jonge mensen tot uw dienst
Opdat zij in uw spoor
De weg van zelfvergeten liefde gaan
Geef aan hen een trouw hart
Dat uw roepstem blijft horen
En eenvoud in denken en doen
Om U geheel toe te behoren.*

*H. Maria,
Moeder van de Kerk
Bid voor ons.
Amen.*

2 Zending

Na een kort zendingswoord spreekt de priester de zegen uit, waarin hij de wens uitspreekt dat God de gelovigen mag beschermen. De priester spreekt ook de hoop uit dat we allen in vrede naar het dagelijkse leven mogen terugkeren. Daarop antwoordt de gemeenschap nogmaals met een dankzegging aan God.

De benaming "mis" voor de eucharistie is eigenlijk afgeleid van de Latijnse slotwoorden die de priester vroeger uitsprak tijdens de zending: "ite missa est" (=ga, de bijeenkomst is opgeheven). "Missa" werd dan eerst gebruikt als benaming voor de slotdienst en later ter aanduiding van de hele viering.

foto 4.5: de viering eindigt als een feest van vreugde.

3 Lied en uittocht

Vooraleer we terug naar huis gaan, zingen we een slotlied, waarin we uitdrukken dat we in onze concrete leefwereld willen werken aan een wereld zoals God die wil.

*Die wereld begint al in het Sint-Michielshuis,
waar we bij een babbel en een drankje
elkaar ontmoeten
om gemeenschap te vormen.*

foto 4.6, foto 4.7, foto 4.8, foto 4.9, foto 4.10, foto 4.11: Jongeren ontmoeten elkaar in de kerk, de gang, de jongerenbar of de tuin.

*Kom gerust eens langs:
elke zaterdagavond om 19u30
Sint-Michielskerk, Kortrijk.*